

Soạn văn lớp 9:

Bài Con cò

Bố cục:

- Đoạn (I): Hình ảnh con cò qua lời ru đến với con người từ thuở ấu thơ.
- Đoạn (II): Con cò qua lời ru đi vào tiềm thức tuổi thơ và theo đường đời.
- Đoạn (III): Từ hình ảnh con cò, suy ngẫm và triết lí về ý nghĩa lời ru và lòng mẹ.

Đọc hiểu văn bản**Câu 1 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):**

Qua hình tượng con cò, tác giả khai thác và xây dựng ý nghĩa biểu tượng cho tấm lòng người mẹ và những lời hát ru.

Câu 2 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

Bố cục như đã chia ở phần trên. Qua bố cục, hình tượng con cò phát triển từ trong lời ru ấu, rồi theo dấu trên những chặng đường đời, cuối cùng khơi nguồn cho những triết lí sâu xa về lòng mẹ và lời ru.

Câu 3 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

Trong đoạn đầu bài thơ, những câu ca dao được vận dụng là:

- Con cò bay lả bay la
Bay từ cổng phủ, bay ra cánh đồng
- Con cò bay lả bay la
Bay từ cửa phủ bay về Đồng Đăng
- Con cò mà đi ăn đêm
Đậu phải cành mềm, lộn cổ xuống ao
Ông ơi ông vớt tôi nao
Tôi có lòng nào ông hãy xáo măng
Có xáo thì xáo nước trong

Đừng xáo nước đục, đau lòng cò con.

Hình ảnh cò còn được gọi ra trực tiếp từ các câu ca dao, tác giả chỉ lấy vài chữ trong mỗi câu ca dao nhằm gợi nhớ chứ không lấy nguyên vẹn. Cách vận dụng ấy ít nhiều thể hiện sự phong phú trong ý nghĩa biểu tượng của “cò con”.

Câu 4 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

- *Con dù lớn vẫn là con của mẹ,*

Đi hết đời, lòng mẹ vẫn theo con.

→ Khái quát một quy luật tình cảm ý nghĩa bền vững, rộng lớn và sâu sắc - Tình mẹ.

- *Một con cò thôi...*

... Vỗ cánh qua nôi.

→ Đúc kết ý nghĩa phong phú của hình tượng cò con trong những lời ru.

Câu 5 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

Thể thơ tự do, ít vần, câu dài ngắn khác nhau. Cùng với giọng điệu triết lí suy ngẫm, nhịp điệu bất vần tạo âm hưởng như lời hát ru con. Việc thể hiện tư tưởng, cảm xúc của tác giả nhất quán, đa dạng và sáng tạo.

Luyện tập

Câu 1 (trang 48 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

Khúc hát ru những em bé lớn trên lưng mẹ vừa trò chuyện với đối tượng (những em bé Tà-ôi trên lưng mẹ) với giọng điệu gần như lời ru, lại có những lời ru trực tiếp từ người mẹ, thống nhất tình yêu con với tình yêu cách mạng. Bài thơ *Con cò* gợi lại điệu hát ru để nói về ý nghĩa lời ru và ngợi ca tình mẹ.

Câu 2 (trang 49 SGK Ngữ Văn 9 Tập 2):

Đoạn văn tham khảo:

Dù ở gần con,

...

Đi hết đời, lòng mẹ vẫn theo con.

Tình mẹ là thiêng liêng, cao quý. Bàn tay mẹ che chở, nâng đỡ con trên mỗi bước đường đời. Hình ảnh cò trắng đi từ lời ru ra đời thực, cò mẹ ben con suốt đời, mãi yêu cò con bé

bồng. Dù có lớn khôn, mẹ vẫn dõi theo con, mẹ là hiện thân của sức mạnh diệu kì, với tình thương bao la, một tình cảm không thể thay thế.